

Jonáš

1

Pryč od Hospodina

¹ Jonáš, syn Amitajův,^a dostal slovo od Hospodina: ² „Vstaň a jdi do Ninive, toho velikého města, a kaž mu, neboť jejich špatnost vystoupila přede mne.“^b

³ Jonáš ale vstal a dal se na útěk za moře, pryč od Hospodina. Sestoupil do Jafy, kde našel loď plující do Taršíše.^c Zaplatil a vstoupil na palubu, aby se s nimi plavil za moře, pryč od Hospodina.

⁴ Hospodin však na moře seslal veliký vítr, a na moři se strhla tak veliká bouře, až hrozilo, že loď ztroskotá. ⁵ Námořníci strachy volali každý ke svému bohu a vyhazovali náklad z lodi do moře, aby jí odlehčili.

Jonáš zatím sestoupil do podpalubí, kde si lehl a tvrdě usnul.

⁶ Když ho tam našel kapitán, obořil se na něj: „Co? Ty tu spíš?! Vstaň a volej ke svému bohu! Třeba si nás všimne a nezahyneme.“

⁷ Lodníci se zatím domluvili: „Pojďme losovat, ať zjistíme, kvůli komu na nás přišlo to neštěstí.“ Losovali tedy a los padl na Jonáše. ⁸ Začali ho tedy vyslýchat: „Ted' nám pověz, proč na nás přišlo to neštěstí! Co jsi zač? Odkud cestuješ? Z jaké jsi země? Z jakého národa?“ ⁹ „Jsem Hebrej,“ odpověděl jim, „a uctívám Hospodina, Boha nebes, který stvořil moře i pevninu.“ ¹⁰ Těch mužů se zmocnila veliká bázeň a říkali mu: „Cos to provedl?“ (Prozradil jim totiž, že utíká pryč od Hospodina.)

¹¹ Bouře na moři zuřila stále víc, a tak se ho ptali: „Co s tebou máme udělat, aby se moře utišilo?“ ¹² „Hod'te mě do moře,“ odpověděl jim, „tím ho utíšíte. Víím, že vás ta veliká bouře přepadla kvůli mně.“

¹³ Lodníci se raději pokoušeli veslovat zpátky k pevnině, ale bylo to marné. Moře totiž bouřilo stále silněji. ¹⁴ Nakonec tedy volali k Hospodinu: „Prosím, Hospodine, ať nezahyneme kvůli smrti toho muže. Netrestej nás za prolití nevinné krve!“ ^d Vždyť ty sám, Hospodine, konáš svou vůli.“ ¹⁵ Pak Jonáše hodili do moře a moře přestalo zuřit.

¹⁶ Mužů se zmocnila veliká bázeň před Hospodinem. Obětovali pak Hospodinu a zavázali se mu sliby.

2

V bříše ryby

¹ Hospodin však zařídil, aby Jonáše spolkla jedna veliká ryba, a Jonáš v jejím bříše strávil tři dny a tři noci. ² V bříše té ryby se Jonáš modlil k Hospodinu, svému Bohu, ³ těmito slovy:

„Volal jsem ve své úzkosti
k Hospodinu, ať mi odpoví.
Křičel jsem z útrov záhrobí,
abys vyslyšel mé volání.

⁴ Uvrhl jsi mě do hlubin,
doprostřed moře mě strhl vír.
Pohřben jsem tvými příboji,
zavalen tvými vlnami.“^e

⁵ Myslel jsem, že jsem odehnán,
že na mě nespočineš očima.
Jak bych se ještě mohl podívat
na tvůj svatý chrám?

⁶ Voda mě obklopila ze všech stran,
kolem dokola je hlubina,
má hlava tone v chaluách.

^a 2Kr 14:25

^b srov. Gn 4:10; 18:20–21; Ezd 9:6

^c nejde zřejmě o konkrétní místo (Španělsko?), ale o obecný pojem: *zámoří*

^d srov. Gn 9:5–6

^e Ž 42:8

⁷ Ke kořenům hor se propadám,
závora země za mnou navždy zapadla.

⁸ Tys mě však z propasti vyzvedl,
Hospodine, Bože můj!
Když už mě život opouštěl,
na Hospodina jsem se rozpomněl.
Má modlitba k tobě dolehla,
našla tvůj svatý chrám.

⁹ Ti, kdo ctí marné nicotnosti,
sami se věrnosti zbavují.
¹⁰ Já ti však s vděčným voláním
přinášet budu oběti.
Co slíbil jsem, to vyplním.
U Hospodina je spasení!“

¹¹ Hospodin pak té rybě přikázal, ať Jonáše vyvrhne na pevninu.

3

Třeba se rozmyslí

¹ A Jonáš podruhé dostal slovo od Hospodina: ² „Vstaň a jdi do Ninive, toho velikého města, a kaž mu, co ti sám řeknu.“

³ Jonáš tedy vstal a šel do Ninive, jak mu Hospodin řekl. Ninive bylo nesmírně veliké město; projít jej trvalo tři dny.

⁴ Jonáš vešel do města a už prvního dne, kdy jím začal procházet a volat: „Ninive bude za čtyřicet dnů zničeno,“ ⁵ obyvatelé Ninive uvěřili Bohu. Vyhlásili půst a všichni od nejmenších až po největší oblékli pytlovinu.

⁶ Když se ta zpráva donesla ninivskému králi,^f vstal ze svého trůnu, svlékl si plášť, zahalil se pytlouinou, usedl v popelu ⁷ a nechal v Ninive vyhlásit toto:

Výnosem krále a jeho velmožů se nařizuje:

Lidé ani zvířata, skot ani brav ať neokusí žádnou potravu; ať nejedí ani nepijí. ⁸ Lidé i zvířata ať se zahalí pytlouinou a volají ze vsí síly k Bohu. Každý ať se odvrátí od svých zlých cest a od násilí, které mu lpí na rukou. ⁹ Kdo ví? Třeba se Bůh rozmyslí, slituje se a upustí od svého planoucího hněvu, takže nezahyneme.^g

¹⁰ A když Bůh uviděl, jak se zachovali a jak se odvrátili od svých zlých cest, slitoval se a přestože řekl, že s nimi naloží zle, upustil od toho a neprovedl to.^h

4

Zlobíš se právem?

¹ Jonáše ale popadla veliká zlost. Rozzlobilo ho to tak, ² že se k Hospodinu modlil: „No prosím, Hospodine, neřikal jsem to ještě doma? Právě proto jsem předtím utíkal za moře: Věděl jsem, že jsi Bůh milostivý a soucitný, shovívavý, nesmírně trpělivý, velmi laskavý a který upouští od neštěstí.“ ³ Radši mě teď, Hospodine, rovnou zabij! To radši zemřu, než abych žil!“

⁴ Hospodin mu odpověděl: „Myslíš, že se zlobíš právem?“

⁵ Jonáš pak odešel z města a usadil se na východ od něj. Postavil si tam budku a sedl si do jejího stínu, aby vyhlížel, co se s tím městem stane. ⁶ Hospodin Bůh zařídil, aby vzešla jedna popínavá rostlina a rozprostřela se Jonášovi nad hlavou. Dávala mu stín, aby se mu ulevilo a nebylo mu zle. Jonáš měl z té rostliny opravdu velikou radost. ⁷ Druhého dne za svítání ale Hospodin zařídil, aby tu rostlinu napadl červ, takže uschla. ⁸ Když pak vyšlo slunce, Bůh zařídil, aby od východu přivanul horký vítr. Slunce pražilo Jonášovi na hlavu, až omdlával. Bylo mu na umření. Říkal: „Radši zemřu, než abych žil!“

^f zřejmě Aššur-dan III. (773–756 př. n. l.)

^g srov. Jl 2:14

^h srov. Ex 32:11–14; Jr 18:8

ⁱ srov. 2S 24:16; Jl 2:13 (Ex 34:6–7; Nu 14:18; Neh 9:17; Ž 86:15; 103:8; 145:8)

⁹ Hospodin Jonášovi odpověděl: „Myslíš, že se zlobíš právem kvůli té rostlině?“ „To bych řekl! Zlobím se k smrti!“ ¹⁰ „Tobě je líto té rostliny?“ řekl Hospodin. „Vždyť jsi ji neobdělával a nepěstoval. Přes noc vyrostla, přes noc zašla.“ ¹¹ A mně nemá být líto Ninive, toho velikého města? Vždyť v něm žije více než 120 000 lidí, kteří ani nerozeznají svou pravici od levice – a k tomu tolik zvířat!“